

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
ФАКУЛЬТЕТ №2
КАФЕДРА ТРУДОВОГО ТА ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА**

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни
«Напрями розвитку науки трудового права»
вибірковий компонент освітньої програми третього рівня вищої освіти
(Право Law,
галузь знань «08 Право», спеціальність 081 «Право», 12.00.05 – трудове право;
право соціального забезпечення)

Харків (Вінниця) 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 25.09.2023 № 8

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 2
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 29.08.2023 № 7

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з юридичних дисциплін
Протокол від 22.09.2023 № 8

Розглянуто на засіданні кафедри трудового та господарського права факультету
№ 2 ХНУВС (протокол від 28.08.2023 № 8)

Розробники:

1. Професор кафедри трудового та господарського права факультету № 2 Харківського національного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор **Подорожній Є.Ю.**
2. Старший викладач кафедри трудового та господарського права факультету № 2 Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, **Яценко Т.П.**

Рецензенти:

1. Професор кафедри цивільного права і процесу Донецького національного університету імені Василя Стуса, доктор юридичних наук, професор **Амелічева Л.П.**
2. Декан факультету № 4 Харківського національного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор **Марчук М.І.**

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва спеціальності, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 3 Загальна кількість годин – 90 Кількість тем - 5	08 – «Право»; 081 – «Право»; третій (освітньо-науковий/освітньо-творчий) рівень	Навчальний курс 2 Семестр 3 Вид контролю: екзамен
Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:		
денна форма навчання		
Лекції – 16;		
Семінарські заняття – 28;		
Самостійна робота – 46;		
Індивідуальні завдання:		
Реферат: 1		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою є формування знань з актуальних проблем трудового права, з визначення напрямів вирішення сучасних проблем трудового законодавства з урахуванням міжнародного, зокрема європейського досвіду, а також навичок та умінь, необхідних для науково-дослідницької діяльності.

Завдання передбачають

- розвиток у здобувачів навиків самостійної наукової діяльності у сфері трудового права;
- сприяння інтенсифікації творчих зусиль здобувачів, розвитку їх пізнавальної діяльності;
- актуалізації знань з проблем трудового права;
- формування у здобувачів правосвідомості, правничої культури, моральних та інших якостей.

Міждисциплінарні зв'язки: вивчення навчальної дисципліни «Напрями розвитку науки трудового права» базується на знанні здобувачами теорії держави і права, трудового права.

Очікувані результати навчання: у результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати:

- основні поняття, категорії та інститути трудового права;
- основні положення трудового законодавства України, основні міжнародно-правові акти про працю прийняті МОП, ООН, ЄС, СНД та ін.;
- проблеми трудового права співвідносно інститутів трудового права; судову практику застосування норм трудового права для регулювання трудових відносин в Україні;
- особливості регулювання трудових правовідносин у Проекті Трудового кодексу України;

вміти:

- самостійно здійснювати науково-дослідницьку діяльність;
- виявити причини виникнення проблем у трудовому праві;
- аналізувати закони та інші нормативно-правові акти трудового та міжнародного законодавства;
- відрізняти позитивний досвід закордонних країн у сфері регулювання трудових відносин та обґрунтувати доцільність його запровадження в Україні;
- визначати пріоритетні напрями розвитку трудового права.

Компетентності

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни	
Інтегральна компетентність	Здатність застосовувати концептуальні та методологічні знання для вирішення значущих проблем у галузі трудового права, що передбачає застосування правових інститутів, норм, наукових положень, доктрин, принципів, а також організацію і проведення досліджень із подальшим впровадженням інновацій в практично-перетворювальну діяльність.

Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК-1. Здатність до критичного осмислення суспільних та галузевих процесів і явищ.</p> <p>ЗК-2. Здатність сформулювати теоретичну або прикладну проблему, яка потребує розв'язання.</p> <p>ЗК-4. Здатність застосовувати знання під час наукового пошуку і у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК-5. Здатність започаткування, планування, реалізація та коригування самостійних досліджень на відповідному кваліфікаційному рівні.</p> <p>ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, в тому числі іноземних.</p> <p>ЗК-7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ЗК-9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність), синтезувати комплексні ідеї.</p> <p>ЗК-11. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).</p> <p>ЗК-14. Здатність організовувати та керувати роботою творчих професійних колективів.</p> <p>ЗК-15. Здатність оцінювати результати наукових досліджень інших науковців за об'єктивними критеріями.</p>
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності у галузі права	<p>ФК-1. Формування концептуального знання щодо сутності верховенства права як однієї з основоположних цінностей демократичної держави. Уміння застосовувати принципи верховенства права, в тому числі, у ситуаціях законодавчої невизначеності.</p> <p>ФК-2. Формування концептуального знання щодо системи права Європейського Союзу та її співвідношення з правовою системою України.</p> <p>ФК-3. Формування концептуального знання щодо меж впливу норм міжнародного, зокрема європейського права на стан національного законодавства, тенденцій його трансформації.</p> <p>ФК-4. Формування концептуального знання щодо форм впливу практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.</p> <p>ФК-6. Формування навичок проведення порівняльно-правових досліджень окремих інститутів права.</p> <p>ФК-8. Формування умінь застосовувати традиційні</p>

	<p>та новітні методи й інструменти наукового пошуку.</p> <p>ФК-9. Формування навичок застосування міждисциплінарного підходу в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.</p> <p>ФК-10. Формування уміння ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення правових норм, а також знання практики їх застосування.</p> <p>ФК-11. Формування уміння критично оцінювати результати наукових пошуків, інноваційний характер одержаних результатів і на цій основі підвищувати рівень своєї професійної діяльності, включаючи безперервний саморозвиток та самовдосконалення.</p> <p>ФК-12. Формування концептуального знання щодо професійної незалежності та відповідальності правника, а також здатність утверджувати етичні стандарти правничої діяльності.</p> <p>ФК-13. Формування умінь і навичок доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію про ідеї, проблеми, ухвалені рішення, досвід та аргументації; відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності.</p> <p>ФК-14. Формування умінь і навичок самостійно готувати проєкти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.</p> <p>ФК-15. Формування умінь і навичок самостійно готувати проєкти актів правозастосування, включаючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та умотивованості</p>
--	---

3. Програма навчальної дисципліни

Тема № 1: Актуальні проблеми трудового права.

Основні напрями розвитку трудових прав. Напрями розвитку трудових прав на початку XXI століття. Спрямування міжнародного досвіду, щодо визначення, закріплення та забезпечення трудових прав. Поглиблення та розширення змісту трудових прав. Вплив Європейських стандартів трудових прав на національне трудове законодавство. Підвищення рівня захисту

трудових прав працівників. Проблеми захисту трудових прав працівників.

Тема №2. Стан національного трудового законодавства.

Юридичні категорії, конструкції, презумпції, як Системоутворюючі фактори галузі трудового права. Поняття та правові категорії у трудовому праві. Проблеми понятійного апарату трудового права. Формування понятійного апарату в умовах реформування трудового права. Юридична презумпція у трудовому праві (знання закону, правомірність нормативних актів). Юридичні фікції. Особливості регулювання робочого часу та часу відпочинку. Проблеми розвитку нормування та оплати праці. Внутрішній трудовий розпорядок та трудовправа відповідальність в трудовому праві.

Тема № 3. Міжнародні документи у сфері праці

Міжнародні стандарти праці. Стандарти ООН та МОП, як основа вдосконалення трудового законодавства. Міжнародні договори (угоди), міжнародний звичай та акти міжнародних організацій. Міжнародна організація праці, її основні завдання. Конвенції та рекомендації МОП про працю, їх класифікація і загальна характеристика.

Тема № 4. Європейський досвід правового регулювання трудових відносин.

Європейська континентальна модель (Німеччина, Франція, Італія) правового регулювання трудових відносин. Англосаксонська модель (Великобританія) правового регулювання трудових відносин.

Тема № 5. Проблеми нової кодифікації національного трудового законодавства.

Проблеми нормативності і системності трудового законодавства. Сучасна система трудового законодавства. Необхідність реформування трудового законодавства. Проект Трудового кодексу України. Системоутворюючі принципи побудови системи джерел трудового права і колізія нормативних приписів у трудовому праві. Пріоритетність міжнародного права і міжнародних договорів під час реформування трудового законодавства. Основні завдання локальних правових норм у трудовому праві та умови їх законності. Проблеми поєднання централізованих і локальних норм.

4. Структура навчальної дисципліни

4.1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни				Вид контролю
	Всього	з них:			
		Лекції	'Семінарські заняття	Самостійна робота	
Семестр № 3					
Тема № 1:Актуальні проблеми трудового права	18	2	6	10	Поточний
Тема № 2:Стан національного трудового законодавства	18	4	6	8	
Тема № 3:Міжнародні документи у сфері праці	20	4	6	10	
Тема № 4:Європейський досвід правового регулювання трудових відносин	18	4	4	10	
Тема № 5: Проблеми нової кодифікації національного трудового законодавства	16	2	6	8	
Всього за семестр	90	16	28	46	Екзамен

4.1.2.Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (заочна форма навчання)

Не передбачено навчальним планом

4.1.3. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

Завдання що виносяться на самостійну роботу здобувачам	Література:
Тема № 1: Актуальні проблеми трудового права	
<p>1. Основні напрями розвитку трудових прав.</p> <p>1.1. Напрями розвитку трудових прав на початку XXI століття.</p> <p>1.2. Спрямування міжнародного досвіду, щодо визначення, закріплення та забезпечення трудових прав.</p> <p>1.3. Поглиблення та розширення змісту трудових прав.</p> <ul style="list-style-type: none"> - право на працю та рівні можливості в просуванні по роботі; - право на справедливі і безпечні умови праці; - право на трудовправову інформацію (інформація про персональні дані працівника та її захист); - право працівника на професійну орієнтацію, професійне навчання, підвищення кваліфікації та професійну реабілітацію. <p>2. Вплив Європейських стандартів трудових прав на національне трудове законодавство.</p> <p>3. Підвищення рівня захисту трудових прав працівників.</p>	1-3, 8-19, 21, 24, 25, 28, 33
Тема №2. Стан національного трудового законодавства	
<p>1. Юридичні категорії, конструкції, презумпції, як Системоутворюючі фактори галузі трудового права.</p> <p>2. Особливості правового регулювання робочого часу та часу відпочинку.</p> <p>3. Проблеми розвитку нормування та оплати праці.</p> <p>4. Внутрішній трудовий розпорядок та трудовправа відповідальність в трудовому праві.</p>	1-3, 8-19, 21, 22, 24, 25, 28, 33, 35
Тема № 3. Міжнародні документи у сфері праці	
<p>1. Міжнародні договори (угоди), міжнародний звичай та акти міжнародних організацій.</p> <p>2. Міжнародна організація праці, її основні завдання. Конвенції та рекомендації МОП про працю, їх класифікація і загальна характеристика.</p> <p>3. Стандарти ООН та МОП, як основа вдосконалення трудового законодавства.</p> <p>4. Міжнародні стандарти праці.</p>	4-7, 12-19, 21, 24, 25, 28, 33
Тема № 4. Європейський досвід правового регулювання трудових відносин.	
<p>1. Європейська континентальна модель (Німеччина, Франція, Італія) правового регулювання трудових відносин.</p> <p>2. Англосаксонська модель (Великобританія) правового регулювання трудових відносин.</p>	4-7, 12-19, 21, 24, 25, 28, 30, 31, 33, 35

Тема № 5. Проблеми нової кодифікації національного трудового законодавства.	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Проблеми нормативності і системності трудового законодавства. 2. Сучасна система трудового законодавства. Необхідність реформування трудового законодавства. Проект Трудового кодексу України. 3. Системоутворюючі принципи побудови системи джерел трудового права і колізія нормативних приписів у трудовому праві. 4. Пріоритетність міжнародного права і міжнародних договорів під час реформування трудового законодавства. 5. Основні завдання локальних правових норм у трудовому праві та умови їх законності. 6. Проблеми поєднання централізованих і локальних норм. 	1-3, 8-19, 21, 23, 24, 25, 27, 28, 33-35

5. Індивідуальні завдання

5.1.1. Теми наукових робіт

1. Розвиток системи трудових прав в умовах глобалізації.
2. Соціальна нормативність трудових прав.
3. Зміст та нормативна основа (соціальний і правовий характер) трудових прав.
4. Колективні трудові права в колективно-договірній сфері регулювання трудових відносин.
5. Деякі трудові права, що належать тільки громадянам України.
6. Безумовні трудові права.
7. Трудові права галузевої сфери.
8. Трудові права локальної дії.
9. Трудові права - головний та визначальний чинник розвитку міжнародного співробітництва.
10. Вплив міжнародних та європейських стандартів на розвиток трудових прав в Україні.
11. Глобальна універсалізація трудових прав.
12. Проблема реформування трудового законодавства України
13. Роль трудового права у формуванні соціального права.
14. Внесок українських вчених у формування трудового права незалежної України.
15. Теоретичні та практичні проблеми сфери чинності трудового законодавства в сучасних умовах.
16. Проблеми поняття «сфера чинності трудового законодавства».
17. Дія трудового законодавства у просторі.
18. Фактори, які обумовлюють диференціацію трудового законодавства.

19. Двоаспектний характер нормативної основи трудових прав працівників.
20. Основні етапи формування трудового законодавства України.
21. Проблеми понятійного апарату трудового права України.
22. Проблеми доцільності використання оціночних понять у трудовому праві.
23. Поняття та види дефектів трудового законодавства.
24. Способи подолання дефектів трудового законодавства України.
25. Колізії у трудовому праві: поняття, види, шляхи запобігання та усунення.
26. Прогалини у правовому регулюванні трудових відносин: поняття та шляхи подолання.
27. Нетипові нормативні приписи у трудовому праві: поняття та види.
28. Аксіоми у трудовому праві.
29. Презумпції трудового права України.
30. Фікції трудового права України.
31. Поняття, види та основні завдання локальних норм у трудовому праві. Умови законності локальних актів.
32. Проблеми оптимального поєднання централізованого і локального регулювання трудових відносин.
33. Поняття оплати праці та його відмінність від заробітної плати.
34. Генеза правового регулювання оплати праці.
35. Система та зміст принципів оплати праці.
36. Призначення та зміст функцій оплати праці.
37. Проблеми вдосконалення законодавства про оплату праці та практики його застосування.
38. Проблеми визначення підстав та умов юридичної відповідальності у трудовому праві.
39. Проблеми правового регулювання порядку притягнення працівника до дисциплінарної відповідальності.
40. Пряма дійсна шкода як складова трудового майнового правопорушення.
41. Проблеми правового регулювання притягнення працівника до повної матеріальної відповідальності.
42. Санкції в трудовому праві: поняття, види, доктринальні підходи.
43. Штрафи у трудовому праві: проблеми запровадження в Україні.
44. Функції відповідальності у трудовому праві.
45. Принципи відповідальності у трудовому праві.
46. Тенденції розвитку законодавства про дисциплінарну відповідальність в Україні.
47. Тенденції розвитку законодавства про матеріальну відповідальність в Україні.

Методи навчання

Методами викладання навчальної дисципліни «Напрями розвитку науки трудового права» є проведення лекцій та семінарських занять. Протягом

навчання кожний здобувач повинен виконати три види робіт: виявити «проблему», навести два визначення поняття «проблема» існуючих у науковій літературі та запропонувати власне, підготувати тези доповіді по одній із запропонованих тем (теми не можуть повторюватись) – обсяг до 5 сторінок. Перелік тем визначено у методичних матеріалах до семінарських занять з навчальної дисципліни «Напрями розвитку науки трудового права» розділ «Питання цільових виступів». Скласти бібліографічну довідку по обраній темі.

7. Перелік питань та завдань, що виносяться на підсумковий контроль

Контрольні питання, що виносяться на екзамен:

Екзамен

1. Поняття трудових прав у контексті розвитку науки трудового права..
2. Система трудових прав працівників.
3. Класифікація трудових прав
4. Юридичний механізм забезпечення трудових прав працівників: поняття та структура.
5. Становлення та розвиток трудових прав людини.
6. Напрями розвитку трудових прав на початку ХХІ століття.
7. Спрямування міжнародного досвіду, щодо визначення, закріплення та забезпечення трудових прав.
8. Вплив Європейських стандартів трудових прав на національне трудове законодавство.
9. Поняття та структура понятійного апарату трудового права
10. Формування понятійного апарату.
11. Юридична презумпція у трудовому праві.
12. Юридичні фікції у трудовому праві.
13. Особливості регулювання робочого часу.
14. Особливості регулювання часу відпочинку.
15. Критерії поділу робочого часу на види
16. Співвідношення понять: режим робочого часу працівника і режим робочого часу підприємства
17. Співвідношення понять: час відпочинку і вільний від роботи час
18. Додаткові дні, вільні від роботи за законодавством України про працю
19. Критерії поділу відпусток на види;
20. Проблеми розвитку нормування праці.
21. Проблеми розвитку трудових правовідносин з оплати праці.
22. Правове регулювання організації нормування праці.
23. Головні напрямки правового регулювання заробітної плати.
24. Порядок встановлення і зміни державного мінімуму заробітної плати.
25. Індексації заробітної плати.
26. Способи захисту заробітку працівників від надмірних відрахувань.
27. Трудоправа відповідальність в трудовому праві.

28. Правове регулювання внутрішнього трудового розпорядку в сучасних умовах.
29. Принципи та функції відповідальності у трудовому праві.
30. Трудоправа відповідальність за порушення трудової дисципліни.
31. Підстави та порядок притягнення до відповідальності.
32. Види дисциплінарної відповідальності.
33. Види матеріальної відповідальності в трудовому праві та їх суть.
34. Проблеми визначення підстав та умов матеріальної відповідальності у трудовому праві.
35. Проблеми визначення підстав та умов дисциплінарної відповідальності у трудовому праві.
36. Окремі проблеми правового регулювання притягнення працівника до повної матеріальної відповідальності.
37. Санкції в трудовому праві.
38. Міжнародні договори (угоди), міжнародний звичай та акти міжнародних організацій у сфері трудового права.
39. Міжнародна організація праці, її основні завдання.
40. Конвенції та рекомендації МОП про працю, їх класифікація і загальна характеристика.
41. Стандарти ООН та МОП, як основа вдосконалення трудового законодавства.
42. Стандарти у сфері праці Ради Європи
43. Стандарти у сфері праці Європейського Союзу
44. Європейська континентальна модель (Німеччина, Франція, Італія) правового регулювання трудових відносин.
45. Англосаксонська модель (Великобританія) правового регулювання трудових відносин.
46. Проблеми нормативності і системності трудового законодавства.
47. Сучасна система трудового законодавства.
48. Проблеми реформування трудового законодавства.
49. Проект реформування трудового законодавства України.
50. Системоутворюючі принципи побудови системи джерел трудового права.
51. Колізія нормативних приписів у трудовому праві.
52. Ієрархія джерел трудового права.
53. Основні завдання локальних правових норм у трудовому праві та умови їх законності.
54. Проблеми поєднання централізованих і локальних норм.

8. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання здобувачів Загальні положення.

Контрольні заходи включають у себе поточний та підсумковий контроль.
Поточний контроль.

До форм поточного контролю належить оцінювання:

- рівня знань під час семінарських, практичних, лабораторних занять;
- якості виконання індивідуальної та самостійної роботи.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку засвоєння знань, умінь і навичок з навчальної дисципліни.

У ході поточного контролю проводиться систематичний вимір приросту знань, їх корекція. Результати поточного контролю заносяться викладачем до журналів обліку роботи академічної групи за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Оцінки за самостійну та індивідуальну роботи виставляються в журнали обліку роботи академічної групи окремою графою за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Результати цієї роботи враховуються під час виставлення підсумкових оцінок.

При розрахунку успішності здобувачів вищої освіти в Університеті враховуються такі види робіт: навчальні заняття (семінарські, практичні, лабораторні тощо); самостійна та індивідуальна роботи (виконання домашніх завдань, ведення конспектів першоджерел та робочих зошитів, виконання розрахункових завдань, підготовка рефератів, наукових робіт, публікацій, розроблення спеціальних технічних пристроїв і приладів, моделей, комп'ютерних програм, виступи на наукових конференціях, семінарах та інше); контрольні роботи (виконання тестів, контрольних робіт у вигляді, передбаченому в робочій програмі навчальної дисципліни). Вони оцінюються за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Результат навчальних занять за семестр розраховується як середньоарифметичне значення з усіх виставлених оцінок під час навчальних занять протягом семестру та виставляється викладачем в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою.

Результат самостійної роботи за семестр розраховується як середньоарифметичне значення з усіх виставлених оцінок з самостійної роботи, отриманих протягом семестру та виставляється викладачем в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою.

Здобувач вищої освіти, який отримав оцінку «незадовільно» за навчальні заняття або самостійну роботу, зобов'язаний перескласти її.

Загальна кількість балів (оцінка), отримана здобувачем за семестр перед підсумковим контролем, розраховується як середньоарифметичне значення з оцінок за навчальні заняття та самостійну роботу та для переводу до 100-бальної системи помножується на коефіцієнт 10.

$$\text{Загальна кількість балів (перед підсумковим контролем)} = \left(\left(\begin{array}{c} \text{Результат} \\ \text{навчальних} \\ \text{занять} \\ \text{за семестр} \end{array} + \begin{array}{c} \text{Результат} \\ \text{самостійної} \\ \text{роботи за} \\ \text{семестр} \end{array} \right) / 2 \right) * 10$$

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання

на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах.

Для обліку результатів підсумкового контролю використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журналах обліку роботи академічної групи. Результати підсумкового контролю з дисциплін відображаються у відомостях обліку успішності, навчальних картках здобувачів вищої освіти залікових книжках. Присутність здобувачів вищої освіти на проведенні підсумкового контролю (заліку) обов'язкова. Якщо здобувач вищої освіти не з'явився на підсумковий контроль (залік, екзамен), то науково-педагогічний працівник ставить у відомість обліку успішності відмітку «не з'явився».

Підсумковий контроль (залік) оцінюється за національною шкалою. Для переводу результатів, набраних на підсумковому контролі (екзамені, заліку), з національної системи оцінювання в 100-бальну вводиться коефіцієнт 10, таким чином максимальна кількість балів на підсумковому контролі (екзамені, заліку), які використовуються при розрахунку успішності здобувачів вищої освіти, становить – 50.

Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі (екзамені, заліку).

$$\begin{array}{l} \text{Підсумкові бали} \\ \text{навчальної} \\ \text{дисципліни} \end{array} = \begin{array}{l} \text{Загальна кількість} \\ \text{балів (перед} \\ \text{підсумковим} \\ \text{контролем)} \end{array} + \begin{array}{l} \text{Кількість балів за} \\ \text{підсумковим} \\ \text{контролем} \end{array}$$

Здобувач вищої освіти, який під час складання підсумкового контролю отримав оцінку «незадовільно», складає підсумковий контроль (екзамен, залік) повторно. Повторне складання підсумкового контролю (екзамену, заліку) допускається не більше двох разів з кожної навчальної дисципліни, у тому числі один раз – викладачеві, а другий – комісії, створеній на факультеті. Незадовільні оцінки виставляються тільки в відомостях обліку успішності. Здобувачі вищої освіти, які отримали не більше як дві незадовільні оцінки (нижче ніж 60 балів) з навчальної дисципліни, можуть бути встановлені різні строки ліквідації академічної заборгованості, але не пізніше як за день до фактичного початку навчальних занять у наступному семестрі. Здобувачі вищої освіти, які не ліквідували академічну заборгованість у встановлений термін, відраховуються з Університету. Особи, які одержали більше двох незадовільних оцінок (нижче ніж 60 балів) за підсумковими результатами вивчення навчальних дисциплін з урахуванням підсумкового контролю, відраховуються з Університету.

Робота під час навчальних занять	Самостійна та індивідуальна робота	Підсумковий контроль
Отримати не менше 5 позитивних оцінок	Підготувати реферат, підготувати конспект за темами самостійної роботи, написати контрольну роботу, вирішити	Отримати за підсумковий контроль не менше 30 балів

	практичне завдання , наукова робота (написання тез).	
--	--	--

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
97 – 100	Відмінно («зараховано»)	A	„Відмінно” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
94 – 96			
90 – 93			
85 – 89	Добре («зараховано»)	B	„Дуже добре” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані , якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального , робота з двома - трьома незначними помилками.
80 – 84			
75 – 79		C	„Добре” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані , якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками , робота з декількома незначними помилками, або з однією – двома значними помилками.
70 – 74	Задовільно («зараховано»)	D	„Задовільно” – теоретичний зміст курсу освоєний не повністю , але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано , деякі з виконаних завдань, містять помилки , робота з трьома значними помилками.
65 – 69			
60 – 64		E	„Достатньо” – теоретичний зміст курсу освоєний частково , деякі практичні навички роботи не сформовані , частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані , або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального , робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки.
40 – 59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	„Умовно незадовільно” – теоретичний зміст курсу освоєний частково , необхідні практичні навички роботи не сформовані , більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано , або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального ; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
21 – 40			
1–20		F	„Безумовно незадовільно” – теоретичний зміст курсу не освоєно , необхідні практичні навички роботи не сформовані , всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки , додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

10. Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті

Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в мережі Інтернеті
Основна

1. Трудове право України : підручник / [автор. кол.: С. М. Бортник, К. Ю. Мельник, Л. В. Могілевський та ін.]; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2019. – 408 с.
2. Мельник К. Ю. Трудове право України : підручник / К. Ю. Мельник. – Харків : Діса плюс, 2014. – 480 с.
3. Іншин М. І., Щербина В. І. Ідеологічні основи сучасного трудового права України : монографія. Харків : Діса плюс, 2016. С. 165.
4. Конвенція МОП № 29 «Про примусову чи обов'язкову працю» (1930 р.), [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/993_136
5. Конвенція МОП № 100 «Про рівне винагородження чоловіків і жінок за працю рівної цінності» (1951 р.), [Електронний ресурс]. — Режим доступу: [http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/993_002\](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/993_002)
6. Конвенція МОП № 105 «Про скасування примусової праці» (1957 р.), [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/993_013
7. Конвенція МОП № 111 «Про дискримінацію в галузі праці та занять» (1958 р.), [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/993_161
8. Кононенко, О. Ю. Справедливість як гуманістична основа трудового права України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05 / О. Ю. Кононенко; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. - Харків, 2018. – 20 с.
9. Костюк В. Л. Правосуб'єктність у трудовому праві: проблеми теорії та практики: монографія / В. Л. Костюк. — К. : Видавець Карпенко В. М., 2012. — 464 с.
10. Костюченко О. Є. Реалізація соціального призначення трудового права в Україні : монографія. Харків : Право, 2018. 392 с.
11. Мельник К. Ю., А. О. Бабенко Проблеми юридичних гарантій трудових прав працівників при укладенні, зміні та розірванні трудового договору : монографія. – Х. : Харк. нац. ун-т внутр. справ, 2016. – 240 с.
12. Мельник К.В. Гармонізація норм національного трудового законодавства та міжнародних норм у сфері захисту трудових прав працівників : автореф. дис. канд. юрид. наук : 12.00.05 “Трудове право; право соціального забезпечення” / К.В. Мельник. - К., 2011. - 19 с.
13. Мельничук Н. О. Договірне регулювання трудових відносин в нових економічних умовах: монографія / Н. О. Мельничук. — К. : Хай-Тек Прес, 2012. — 340 с.
14. Подорожній Є.Ю. Проблеми теорії та практики юридичної відповідальності у трудовому праві України: монографія. / Є.Ю. Подорожній. – Х.: НікаНова, 2016. – 402 с.

15. Серета О. Г. Концептуальні засади державно-правового механізму захисту прав працівників в умовах інтеграції України до Європейського Союзу : монографія / О. Г. Серета. – Харків : Право, 2016. – 312 с.

16. Укладення трудового договору: теоретико-прикладне дослідження: монографія / С. М. Прилипко, О. М. Ярошенко, С. В. Мороз, К. А. Малиновська ; за наук. ред. проф. Ярошенка О. М. — Х. : Юрайт, 2013. — 288с.

17. Цесарський Ф. А. Еволюція поглядів на природу індивідуальних договорів про працю у правовій доктрині : монографія / Ф. А. Цесарський ; Ін-т законодавства Верховної Ради України. - Одеса : Фенікс, 2016. – 360 с.

18. Шабанов Р. І. Концептуальні засади соціального захисту від безробіття : монографія / Р. І. Шабанов ; Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Х. : ХНАДУ, 2015. – 359 с.

19. Юшко А. М. Законодавче забезпечення інноваційного розвитку українського суспільства / А. М. Юшко // Концептуальні засади становлення інноваційного суспільства в Україні : монографія / К. М. Андрющенко [та ін.] ; за ред.: Ю. Є. Атаманової, Г. П. Клімової. – Харків, 2015. – 1.3. – С. 69–102.

20. Юшко А. М. Інновації у сфері правового регулювання праці / А. М. Юшко // Концептуальні засади становлення інноваційного суспільства в Україні : монографія / К. М. Андрющенко [та ін.] ; за ред.: Ю. Є. Атаманової, Г. П. Клімової. – Харків, 2015. – 4.1. – С. 215–248.

Допоміжна

21. Авескулов В.Д. Правове регулювання щорічних відпусток : автореф. дис. . канд. юрид. наук : 12.00.05 / В.Д. Авескулов. - Х., 2014. - 17 с.

22. Бірюкова А.Г. Окремі аспекти характеристики системи трудового права і законодавства, їх структури та співвідношення// Митна справа : Наук.-аналіт. журн. з питань митної справи та зовнішньоекономічної діяльності / Одес. нац. юрид. акад. - 2015. - № 4 ч.2. - С. 235-239.

23. Гордеюк А.О. Проблема правового забезпечення захисту трудових прав працівників // Форум права : електрон. наук. фахове вид. / ХНУВС. - 2016. - № 1. - С. 55–59.

24. Гончарук В.В. Історична генеза відповідальності в органах внутрішніх справ : трудовправовий аспект / В.В. Гончарук // Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. – 2015. – № 3 (70). – С. 180-190.

25. Дмитрієва К.І. Правове регулювання часу відпочинку за законодавством України та зарубіжних країн : автореф. дис. канд. юрид. наук : 12.00.05 / К.І. Дмитрієва. - Одеса, 2014

26. Іншин М. І. Оціночні поняття у трудовому праві: сучасний стан та шляхи удосконалення// Форум права : електрон. наук. фахове вид. / ХНУВС. - 2014. - № 4. - С. 162–166.

27. Клименко А. Л. Оновлення трудового законодавства : вимога часу чи нагальна необхідність. Електронне наукове фахове видання «Юридичний науковий електронний журнал». 2020. № 3. С. 156-158. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2020-3/37> (дата звернення: 22.01.2021).

28. Кожушко С.І. Ідеї синергетики і синкретизму в методології трудового права// Часопис Київського університету права : укр. наук.-теорет. часопис / Київ. ун-т права НАН України, Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького. - 2015. - № 2. - С. 165-168.

29. Колеснік Т. В. Особливості механізму забезпечення дисципліни праці// Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. - 2015. - № 3 (70). - С.190-199.

30. Конвенція МОП № 29 «Про примусову чи обов'язкову працю» (1930 р.), [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/993_136

31. Конвенція МОП № 100 «Про рівне винагородження чоловіків і жінок за працю рівної цінності» (1951 р.), [Електронний ресурс]. — Режим доступу:[http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/993_002\](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/993_002)

32. Подорожній Є.Ю. Теоретико-методичні проблеми юридичної відповідальності роботодавця та напрямки їх вирішення // 25 років становлення Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ: славетна історія та горизонти майбутнього: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (21-22 лютого 2020 року, м. Суми) / Сумська філія Харківського національного університету внутрішніх справ. Суми: Видавничий дім «Ельдорадо», 2020. С. 135 – 137.

33. Проблеми правового регулювання виникнення трудових правовідносин з поліцейськими : монографія / К. Ю. Мельник, С. М. Бортник, О. В. Худякова / за заг. ред. К. Ю. Мельника ; Харк. нац. ун-т внутр. справ – Х. :У справі, 2017. – 230 с.

34. Середа О. Г. Забезпечення принципу верховенства права у процесі реалізації конституційного права на працю. Вісник Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. 2018. № 2. С. 42–46.

35. Трудове законодавство: шляхи реформування : матеріали II Всеукраїнської наук.-практ. конф. (м. Харків, 12 квіт. 2013 р.) ; за заг. ред. К. Ю. Мельника / МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. – Х. : ХНУВС, 2013. – 364 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Офіційний сайт Верховної Ради України <https://portal.rada.gov.ua/>
  2. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України <https://www.kmu.gov.ua/>
  3. Офіційний сайт МВС України www.mvs.gov.ua.
  4. Офіційний сайт Верховного Суду України <http://www.viaduk.net/clients/vsu/vsu.nsf/>
  5. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>
  6. Офіційний сайт Харківського національного університету внутрішніх справ <http://univd.edu.ua/>
  7. Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленко <http://korolenko.kharkov.com/>
- Юридична бібліотека <http://pravo.biz.ua/>

